
Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A hangomat adom – beszélgetés Törőcsikné Katival

Beszélgetéssorozatunk olyan önkéntes felolvasókkal készül, akik a Bodor Tibor Kulturális Egyesületben dolgoznak, s örvendeztetnek meg bennünket újabb és újabb hangoskönyvekkel. Fogadják az interjúkat olyan szeretettel, amilyen örömmel felolvasóink nyilatkoznak.

- Kérem, meséljen egy kicsit magáról, mindennapjairól, munkájáról, szabadidős tevékenységeiről stb.

- Ez év tavaszán betöltöm a 70. életévemet. Gyógypedagógiai asszisztensi végzettségemet már a gyermekeim születése után, felnőttként szereztem. Büszke vagyok arra, hogy lányommal együtt jártunk erre a képzésre. Sajnos a szerzett szakmában nem dolgoztam, mert az idő tájt iskolatitkárként helyezkedtem el egy gyógypedagógiai intézményben, ahol a főnököm (igazgatónk) nem mentett fel iskolatitkári kötelességeim alól. Szerettem azt hinni, hogy talán elégedett volt a munkámmal. Később is titkárnőként helyezkedtem el egy digitális könyvtárban, ahol egészen közel kerültem az irodalomhoz, kortárs magyar íróinkhoz, költőinkhez digitalizált műveiken keresztül. Szerettem segíteni kollégáim munkáját, boldog voltam, ha az adminisztrációs munkámon kívül korrektori feladatokkal is megbíztak.

Soha nem féltem attól, mihez kezdek magammal, ha nyugdíjas leszek. Különbőféle terveket kovácsoltam azokból a vágyaimból, amiket a dolgozó, munkás évek alatt nem tudtam megvalósítani. Ezek között szerepelt egy idegen nyelv elsajátítása, hobbym, a festés művelése, olvasás, mozi, színház, koncertek. Egy percig sem aggódtam, hogy esetleg unatkozni fogok!

- Gyerekként milyen barátságban volt a könyvekkel és az olvasással?

- Édesanyám, bár szegény munkáscsaládból származott, nagyon szeretett olvasni. Rendszeresen járt a gyár könyvtárába könyveket kölcsönözni, s voltak olyan évek is, amikor a szabadidejében ő kezelte a könyvtár állományát. Én is nagyon szerettem olvasni. Mindenevő voltam és vagyok a mai napig.

- Hogyan került kapcsolatba a Bodor Tibor Kulturális Egyesülettel?

- Nyugdíjasként vidám voltam és elégedett. Szívem szerint élhettem időskori életemet, de valami mégis hiányzott. Szerettem volna olyan ember lenni, akire szükség van, s nem csak a családjának. Keresni kezdtem egy testhez álló feladatot magamnak: szabadidőmben örömmel dédelgettem volna például beteg, esetleg árva gyermekeket, de amint jobban belegondoltam, egy

ilyen elkötelezettség egészséges embert feltételez, és én nem tudnék mindig rendelkezésre állni. A kicsiket nem ringathatom illúziókban, nem sugallhatom, hogy mindig és minden körülmények között számíthatnak rám, mert a legnagyobb erőfeszítéseim ellenére sem tudnék nekik biztonságot adni.

Ekkor a barátnőm megtalálta nekem ezt a feladatot, amire magam is vágytam: önkéntes felolvasója lehettem a Vakok Hangoskönyvtára számára készülő könyveknek, vagy 350 társammal együtt. Ez 2017 szeptemberében volt.

Büszke vagyok, hogy 2018. szeptember 5-én, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Hangoskönyvtárának átadott, önkéntesek által felolvasott első száz könyv közé három olyan kötet is bekerült, amiket én olvastam fel.

A felolvasás egy másik dimenziót nyit meg a felolvasónak. Nagyon érdekes világ! Ha olvasol egy könyvet, lehet, hogy a kevésbé érdekes bekezdéseket egyszerűen átugrod, de ha felolvasol, minden egyes leírt szót kötelességed felolvasni, és megtapasztalhatod, hogy mennyivel teljesebb a könyv azokkal az átugrott, vagy felületesen értelmezett bekezdésekkel.

Az érzés, hogy talán többen is az én tolmácsolásomban kapcsolódhatnak ki az általam szeretett könyvekkel, leírhatatlan.

- Mit olvas fel szívesen?

- Mindannyiunknak meg kell találnunk azokat a könyveket, amelyekhez passzol a személyiségünk, a hangszínünk, s nem utolsó sorban fontos az is, hogy élvezzük az adott művet. Ezért én szívesen olvasok fel meséket, kedves, pozitív életszemléletet sugárzó műveket, különleges, régi szófordulatokat tartalmazó szövegeket, humoros, vidám dolgokat, amik talán elfelejtetik az olvasóval a rájuk nehezedő napi problémáikat.

- Kedvcsinálásként, ajánlana röviden párat a felolvasott könyvei közül?

- A közelmúltban olvastam a tizedik könyvet, ami egy meseválogatás. Boldizsár Ildikó állította össze a világ mesetárházából szemezgetve azokat a meséket, amik férfiakról szólnak. A könyv címe is ez: Mesék férfiakról, nőknek.

A másik könyv, amit szívesen ajánlok, Robert Fulghum: Már az óvodában megtanultam mindent, amit tudni érdemes c. könyvét ajánlanám, melynek alcíme: Tűnődések hétköznapi dolgokról. Az író egy ma is élő amerikai unitárius lelkész, aki ebben a kis kötetében egyszerű, mindennapi történeteken keresztül tanít bennünket a szeretetre, az elfogadásra, a becsületre, a bolygónk élőlényeiének tiszteletére, és még sorolhatnám. Mindezt élvezetes módon, nem a nagy tanító köntösébe burkolózva teszi.

- Egyéni könyvkéréssel felkeresték már?

- Igen, több könyv is volt, amit kérésre olvastam fel. Az egyik: Dolák-Saly Róbert: Én vagyok a kedvenc állatom c. verseskötete. Kicsit megriadtam, amikor Maxi kérésére belecsaptam a feladat végrehajtásába, mert nem tudtam, hogy verses kötetrel állok szemben. De utólag elmondhatom, hogy nagyon élvezetes volt Dolák-Saly Róbert gondolatait közvetíteni a kutyákról és a macskákról. Még egy „kutyás” könyvet (ez inkább 3 kis kötet) kaptam Nagyné Berke Mónitól, hogy a szerző, Makk Attila szeretné, ha kisregényei a könyvtárban helyet kapnának. Tudtommal már mind bekerültek a kikölcsönözhető, végleges könyvek közé.

- Ha akadnak nehézségei felolvasás közben, mik ezek?

- Nehéz a felolvasást beilleszteni a napi feladatok közé, mert: építik a szemben lévő házat, és kiszámíthatatlan, mikor indítanak be egy-egy hangos munkagépet, vagy mikor beszélnek meg egymással a munkások a soron következő teendőket. Azután elrobog egy mentőautó, váratlanul ugatni kezd egy kutya, becsenget a postás, és sorolhatnám. A felolvasáshoz kipihentnek kell lenni, mert akkor gördülékenyebb a munka, kevesebb a hiba, nem kell minduntalan leállni a felvétellel. Ezek a nehézségek számomra mégsem befolyásolják a felolvasás örömét. Ha minden simán menne, talán az öröm sem lenne akkora!

Persze nem csak magamnak szeretnék örömet okozni ezzel a munkával, inkább másoknak. Ezért is szeretném jól végezni önkéntes munkámat: folyamatosan törekszem a szép kiejtésre, és a felvett anyag minőségére – bár úgy érzem, ez a legnehezebb feladat. Nincsenek meg a technikai lehetőségeim, de még a szakmai tudásom sem. No, legalább életem végéig tanulhatok...

- Hosszú távon milyen tervei vannak?

- Szeretnék egyre jobban felolvasni, hogy azok az emberek, akik hallgatnak, tökéletesen a könyvre tudjanak koncentrálni, ne vonják el figyelmüket az én csetlés-botlásaim. Van még egy önkéntes munkám: egy internetes magazin szerkesztője vagyok. Ebben a munkámban is szeretnék fejlődni. Ezen

közben sok időt szeretnék tölteni 6 éves unokámmal, aki ősszel iskolás lesz, és imádja a meséket. Nemcsak a meséket, de a verseket is. Sokszor rímekben fogalmaz, aminek én nagyon örülök. Végül, de nem utolsó sorban örömmel mondhatom, hogy a lányom is önkéntes felolvasó.

Hálásan fogadunk minden felolvasott könyvet. Sok örömet, jó egészséget kívánunk!

Árvay Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Kovács István: Ládák és polcok

Egy nagy ládában
cipeljük magunkkal a múltat.
Kidobni őket nem lehet,
életünk részei voltak.
Az emlékeket szelektálni
lehet, de feledni nem,
mert ott hátul a kis polcon,
minden-minden ott pihen.

A jelenünk?
Az egy kisebb láda.
Teteje soha nincs zárva,
Rendezkedünk mindig benne,
bár szinte hiába.
Mert a mát holnap ártesszük,
a „múlt” feliratú ládába.

És a holnap?
Egy kicsinyke doboz,
inkább csak egy zárt boríték.
Tervek vannak benne,
vágyak és titkok,
ezért ők a holnapok.

Reggelente,
ahogy nyílnak a borítékok,
lassan fogynak a holnapok,
rájövünk, már mi is múlt vagyunk.
És ha az utolsó láda is bezárul,
talán emlékei leszünk valakinek,
a polcon, ott, leghátul!

Meggyesi Éva: Kopott házak közt

Kopott házak közt ácsorog a sarkon
egy szegény koldus ki halkan kéreget,
rongyos ruháját megvetően nézik
meg sem sajnálják már az emberek.

Könnyező szemekkel tekintget széjjel.
Segítsenek rajtam! Kérem! Emberek!
Rongyos kalapját fél kezében tartja
s esdeklő szemekkel halkan kéreget.

Alig van ember, aki megsajnálja
de az én szívem majd megszakad!
S pár forintot dobok rongyos kalapjába
pedig már nékem is alig maradt.

Istenem! Látod mily gyarló az
ember?
Minél több van néki annál gono-
szabb!
Miközben értékes kincseket harácsol

a szegény koldusnak egy forintot
sem ad.

Csak aki annyira szegény és kifosz-
tott,
csak az értheti meg mások nyomorát,
s ki kifosztott lelkében maga is oly
koldus
Csak az értheti meg mások bánatát!

Schmidt Károly: Szobrászműhelyben

Úgy formáld magad,
mint szobrász a fát,
hulljon le rólad
mi felesleges,
faragj a lelkednek
bársony ruhát,
mit szívvel érezni
már érdemes.

Szerszámod ima,
s összekulcsolt kéz,
velük sebeket
sohasem ejthetsz,

s ha Isten egy napon
szemedbe néz,
szívedbe örök
Égi Fényt rejthetsz.

Glóriát rajzol
fejed fölé,
arcodon érzed
a tekintetét,
és akit teremtett
most meglelé,
meglátja benned
Édes Gyermekeit.

Ismeretlen szerző: Ellentétek

Angyalok és ördögök irányítják életem,
Olykor szomorúság, néhol boldogság van lelkemen.
Hó és eső, csak egy kis különbség,
Szerelem, szeretet, gyűlölet, mi lehet még.

Ha az ember boldog, biztos vége lesz,
Ha meg szomorú, a boldogság is úr lesz.

Egyszer fent, egyszer lent, tartja a mondás,
Nekem csak a boldogság kéne, a fent és nem más!

Mégse lehet mindig minden jó,
Látod, most például esik a hó.
A rossz korszaknak is egyszercsak vége,
Csak jönne már el a pillanat végre!

Hertmann László: Szépséges Tímea lány
(A Mungo Jerry együttes „Sweet Mary Jane”
című zeneszámának dallamára)

Egy leánynév s megannyi titok. Tűnő álm volt tán. Kisgyermekként nem sejtettem, hol vagy, Szépséges Tímea lány!	Szépséges Tímea lány! Most mellettem vagy, követlek én. Lámpásként ragyogsz rám. Örök gyermekként végtelen fénybe Táncoljunk, Tímea lány! Örök gyermekként végtelen fénybe Táncoljunk, Tímea lány! Csa-csa-csa!
Könyvek, képek, ismeretségek... Tizenéves lett a vágy! Képzetelemben megjelentél,	

Gant Elizabet: Tükör

(részlet)

Azt mondják, a kutya tükröt tart az embernek. Valószínűleg igaz a mondás. Én csak azt tudom, hogy egész életemben nagyon szerettem a gazdáimat. Ó, még nem mutatkoztam be! A nevem Stefi, fajtám szerint yorkshire terrier.

Amikor az új családomba kerültem, olyan apró voltam, hogy könnyedén elfértem egy ember tenyerében. Később sem nőttem túl nagyra, a súlyom csupán a két kilogrammot érte el. Aki nem ismeri a fajtát, annak elárulom, hogy nagyon selymes szőrrel rendelkezem, a tapintása olyan, akár az emberi hajé. Az arcomon és a hasamon akácmézsínű a bundám, de a hátamon olyan fekete, akár a szén.

A szeretett családom négy tagból állt: Anyu, Apu és a gyerkőcök, Szandi és Viki. Kaptam tőlük egy egész szobát, ami emberi lépték szerint egy, egy négyzetméteres körbekerített részt jelentett. Ennek a felét a fekhelyem tette ki, melyet puha takaróval béleltek ki, és volt egy szív alakú párnám szivecskés huzattal.

Még elfért egy vizes tál, egy etetőtányér és a szőnyegem, ami egy újságpapír volt. Ez egyúttal vészhelyzeti mosdóként is szolgált. Még nem említettem, hogy emeletes házban laktunk.

Amikor először aludtam az új otthonomban, nagy honvágygal küszködtem. Folyton sírtam. Kicsiny méretemből adódóan a szobám falát alkotó rácsok között nekifutásból ki tudtam ugrani, amelynek – érthető módon – a gazdik annyira nem örültek. Ezután Apu egy puha, fűzőld hálóval kerítette körbe szobám falát. Szerencsére három nap után a honvágyam alábbhagyott.

Eltelt néhány hét, mire kialakult a napi rutin. Korán, már reggel hatkor talpon voltam. Apu vagy Viki engedett ki ilyenkor kicsi szobámból. Megtanultam kinyitni az emberek ajtóit is. Önbizalomhiányban sohasem szenvedtem! Az a fontos, hogy futva kell megközelíteni a kiszemelt ajtót, és mielőtt elérnénk azt, a két hátsó lábunkra támaszkodva egyenesedjünk fel, és a két első tappanccsal nagy erőt fejtünk ki. Nagyon szerettem Anyu mellé bekucorodni reggelente a puha paplan alá. Közben Viki vagy Apu kicserélte a vizemet, kaptam elő-reggelire száraz tápot, és a szülői ágyban vártam, mikor szólítanak, hogy mehetünk a reggeli sétára.

A leghosszabb, ötméteres pórázt kaptam, mert nagyon szerettem futkosni és felfedezni a környéket. Mindent megszimatoltam, és a szomszédban lakó kutyák által hagyott illatanyagokból tájékozódtam az ebek hogylétéről. Ez a szeánsz olyan volt, mint elolvasni a reggeli újságot egy csésze finom, friss kávé mellett.

Nagyon szerettem utazni is. Hordozható, ketreces bejáratú szállítóeszközt kaptam a gazdiéktól. Ezt ők fölerősítették a biciklijük csomagtartójára, és már suhanhattunk is több kilométeres távolságra. A kerékpározásnál csak a kocsikázást szerettem jobban. Egyenesen imádtam. Tudtam, ha kilépünk a lépcsőházajtón és balra fordulunk, akkor a garázs felé megyünk. Ez a tény akkora izgalommal töltött el, hogy elkezdtem rohanni, s a nyakamon feszülő pórázon keresztül vonszoltam a gazdit, hogy minél előbb a szeretett autómhoz érjünk. Egy idő után – hogy hogyan sem – a családom hámra cserélte a nyakörvemet.

Kis méretem ellenére igazi kutyaszív dobogott testemben. Tehát a fellelhető összes házi macskát megkergettem! Nem láttam túl jól, de arra rájöttem, ha a gazdi azt mondja, "Sicc!", akkor cica van a közelben. Ekkor teljes erőmből rohantam. Ha a háztömbünk előtti udvaron póráz nélkül voltam, akkor addig szaladtam és ugattam, amíg a macskát fel nem üldöztem a legközelebbi fára. Az udvart védtem az arra járó kutyáktól is. Egyszer majdnem pórul jártam! Már póráz nélkül szimatolgattam, mikor egyszer csak megütötte orromat egy nagy alaszikai malamut illata. Idegen eb a területünkön! A fenséges állaton is megfeszült a póráz, annyira felém húzódott, vészjósló, tengerkék szemeivel csak engem nézett. Nekem sem kellett több! Teljes erőmből nekiálltam felé futni, hogy elkeressem. Hogy nyomatékossítsam szándékomat, szaladás közben folyamatosan ugattam. A nagytestű kutya csak állt, nem hallatott hangot. Mikor elég közel értem, hirtelen kinyitotta a száját, és hatalmas csattintással összezárta a fogait. Csak a reflexemen múlt, hogy oldalra tudtam ugrani, és megmentettem az életemet. Eközben a gazdi mit csinált? Nem tudom pontosan, de nagyon kiabált a hátam mögött, majd odaszaladt hozzám, és jól megszidott. A gazdik hangulatait addigra megtanultam megfejteni. Azt is tudtam, hogy szerintük jót vagy rosszat cselekedtem, attól függően, milyen hanglejtéssel mondták ki a Stefi nevet. Én nagyon szerettem a családomat, melyet kedveskedéssel, játékra invitálással mutattam ki. Mindig imádtam a közelükben lenni, beleértve a délelőtti és délutáni szunyókálásokat is.

Hihetetlen, hogy milyen finom ételeket kaptam a gazdiktól! Azt bevallom, hogy a tápot nem nagyon szerettem. Nem is nyúltam hozzá, csak végszükség esetén. A reggeli májkrémes kenyérért viszont bármit megtettem volna! Ízletes, finom és tápláló eledel, imádtam! Ebédre és vacsorára azt kaptam, amit a gazdik ettek, de általában húsos, tojásos vagy sajtos ételt tettek a tálamba. Idősebb koromra szinte mindenevő lettem, így elfogyasztottam akár egy teljes adag rakott zöldbabot is.

Nagyon jó emlékeim vannak a gazdiékról. Sokat sétáltunk a természetben, utaztunk két, illetve négy keréken szerte az országban. Rengeteget játszottunk Szandival és Vikivel. A családom, ha kellett, bármilyen kutyától megvédett, beleértve az udvarló kan kutyákat is a tüzelés időszakában. Finomakat ettem, ez is nagyon fontos. Nincs olyan, hogy cserébe. Egyszerűen nagyon szerettem őket.

Válogatás Vargáné Kapa Veronika írásaiból

Felhőkre firkált...

Fodros felhőkre firkált álmaim
szivárványos, hús cseppjei
fürdetik a fáradt földet.
A gyémántos cseppek nyomán
felragyog a föld.
Már minden az én szépséges
álmaimat álmodja...
Hullnak, hullnak a cseppek....
Csilingelő gyermekkacaj,
pillangók lágy libbenése,
pipacsok parázsló pirosa,

erdők mélyzöld sóhaja
- sohasem volt, sohasem lesz -
boldogság tölti be a földet...

Kár, hogy nem így működik a világ.
Kár, hogy ez is
csak egy foszladozó felhőre írt
álom,
fekszem a virágzó réten,
s csak úgy, kitalálom...

Nyári zápor

Hosszú hetek óta nem esett.
Most sűrű, nehéz cseppekben
zuhog.
A kiégett föld oly mohón
issza a zápor hús cseppjeit,
mint éhes csecsemő

szívja magába anyja tejét,
cuppogva, nyögve,
mintha más
nem is létezne a világon,
csak ez az édes, életszagú,
mindent betöltő csoda.

A Dunán

(Apám emlékére)

„....és még egy írás. Nem a Kerek tóról szól, hanem a Dunáról. Apám bányász volt, és a föld alól kiszabadulva vágyott az erdőbe, a vízpartra. Nagyon sok időt töltött a Dunán. Először csak horgászott, majd, mikor sikerült vennie egy öreg ladikot egy rossz kis motorral, kötött egy merítőhálót magának, és azzal halászott is. Gyakran vitt magával, és ebből az időből nagyon sok kedves emlékem maradt, amit féltve őrzök.”

Az odvas fűzfák ágai
a Duna fölött összeborultak,
alattuk békésen siklott
az öreg ladik.

Oldalán
selymes hullámok csacsogtak.
A víz színén hasuk fehérje
villant az apró halaknak,

de tudtuk, ott lent
óriások laknak.
Láttuk őket olykor,
mikor a gát fölött
a borostyánszínű vízre
a nap ferdén rásütött.
Megálltunk csendben,
- szólni sem tudtunk...
Volt ott néhány nagy ponty

tallérnyi arany pikkelyekkel
és egy-egy óriási, vén harcsa.
Lomhán, alig mozdultak szinte,
mintha a kezdetektől úsznának,
a világ végezetéig.
Eszünkbe sem jutott,
hogyan megfoghatnánk őket.
Ugyan, ki ejthetné rabul
az IDŐT?

Siposné Marica: A buszon

Mindig csodáltam a buszsofőröket, milyen ügyességgel kerülik meg a kis-méretűre tervezett körforgalmakat, manővereznek serpentineken, szakadékok mentén, vigyázva ránk, az utasokra, mert amíg a buszon ülünk, rajtuk múlik az életünk.

A minap ténferegtem az út hol az egyik, hol a másik oldalán, mert soha nem tudom, mikor indul a következő járat. Megérkezik, persze, nem ott, ahol én várom, de már bent áll a megállóban. Rohanok az út túlsó felére – vagy elérem, vagy nem, s a gépkocsivezető vár, vár, a nem fiatal, nem szép, kissé szétszórt öregasszonyra. Köszönettel nyugtázom, s közben az jár a fejemben, miért olyan ritkán fordul elő ez, miért hiányzik az emberekből az empátia, a segíteni akarás.

Ülve zötykölődöm, a sofőrtől nem messze. Nem sokan vannak a buszon, este van már, vége a csúcsforgalomnak. Az egyik megállóban két fiatal lányka száll fel, az egyik felmutatja igazolványát, a másik hátra iszkol. Kislány! Légy szíves gyere vissza! Mondja a busz vezetője, nem gorombán, szinte kedvesen. A lány rögtön tudja, miről van szó, barátnője pénztárcájából előkerül a jegy, már azzal megy oda a sofőrhöz. Nincs kiabálás, nincs veszekedés, talán a fiatalemberrel (a busz vezetőjével) is megesett ilyen, pár évvel ezelőtt.

Jóleső érzés fogott el, örül a lelkem, mert ma annyi gorombasággal, otrombasággal találkozik az ember, s ez olyan megható, még akkor is, ha a kislánynak lecke. A tanár pedig tudja: mindent meg lehet mondani, csak nem mindegy, hogyan.

Forrás: http://holnapmagazin.hu/proza.php?proza_id=22585